

بررسی مشکلات بازرگانان و تجار آذربایجان شرقی در حوزه واردات و صادرات

مشکلات بازرگانان و تجار آذربایجان شرقی در حوزه واردات و صادرات در جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات مورد بررسی قرار گرفت.

به گزارش روابط عمومی اتاق تبریز، جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات به منظور بررسی مشکلات بازرگانان و تجار آذربایجان شرقی در حوزه واردات و صادرات در اتاق تبریز برگزار شد.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه گفت: عمده مشکلات توسعه صادرات در مقطع فعلی ناشی از وضع مقررات بدون نظرخواهی از بخش خصوصی و افزایش هزینه تمام شده کالاهای صادراتی است.

سید یوسف حسینی افزود: وضع عوارض صادراتی از جمله عوارض نیم درصدی آب مجازی برای صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی و عوارض صادراتی برای فولاد و مواد معدنی موجب فرصت سوزی صادرات و همچنین مغایر با برنامه های توسعه کشور است.

وی با اشاره به مشکلات صادرکنندگان در حوزه های مختلف تاکید کرد: تفویض اختیارات کافی به مدیران استانی در فرآیندهای تجارت خارجی و مجوزهای مربوطه باید انجام شود چرا که این موضوع برای حل معضلات صادرات، عزم تمامی مراجع رسمی و خصوصی را می طلبد.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات ادامه داد: برخی بازارهای هدف صادراتی ما با مشکلات سیاسی و اقتصادی مواجه هستند از جمله روسیه که شرایط جنگی، تحریم ها و کاهش ارزش پول ملی این کشور موجب تضعیف صادرات ما به این بازار و همچنین تضعیف صادرکنندگان می شود.

حسینی افزود: در این شرایط باید در داخل کشور در حوزه های قانونگذاری و اجرایی نهایت مساعدت به عمل آید تا این فرصت های صادراتی به تهدید برای صادرکنندگان تبدیل نشود.

تعیین اولویت های فعالیت کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی تبریز برای سال جاری

معاون توسعه بازرگانی خارجی سازمان صمت آذربایجان شرقی نیز با اشاره به پیش بینی صادرات دو میلیارد دلاری استان برای سال جاری و تحقق 99 درصدی رقم پیش بینی شده صادرات در سال گذشته (1/655 میلیارد دلاری) گفت: همانند سال های گذشته، برنامه توسعه صادرات استان برای سال جاری تدوین شده و شاخص ها و وظایف برای دستگاه های مختلف از جمله اتاق بازرگانی و کمیسیون صادرات این اتاق تعیین شده است.

هنربر افزود: فعالیت کمیسیون در زمینه اجرای برنامه های تکلیف شده و برآورده کردن انتظارات مربوطه می تواند از اولویت های برنامه های این کمیسیون در سال جاری باشد.

سردرگمی تجار در محاسبه قیمت تمام شده کالای وارداتی و عرضه به بازار

ناعمی، فعال اقتصادی با اشاره به تبعات و مشکلات بخشنامه اخیر نیز گفت: در شرایط فعلی، تجار برای ترخیص کالاهای خود از گمرکات مشکلی ندارند ولی باید تعهدنامه ای را امضاء کرده تا در روز پرداخت حقوق ورودی کالا، مبلغ اعلامی گمرک را پرداخت کنند.

وی افزود: این موضوع موجب عدم امکان محاسبه قیمت تمام شده کالای وارداتی توسط تجار و عدم امکان فروش آن شده از طرفی ادامه این روند اطلاق عنوان محترک برای تاجر و برخوردهای قانونی را به همراه خواهد داشت.

لزوم اتخاذ تدابیر ویژه برای تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی

علیزاده، معاون ریالی بانک توسعه صادرات استان نیز با تاکید بر آثار تورمی تغییر در نرخ ارز محاسباتی گمرک و کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی به دلیل افزایش حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده گفت: واحدهای تولیدی به سرمایه در گردش بیشتری نیاز پیدا خواهند کرد که در این زمینه باید با مسئولان بانک مرکزی در خصوص تقویت منابع بانک ها برای اعطای تسهیلات ارزان به بخش تولید، رایزنی های لازم انجام شود.

عوارض صادراتی برای فولاد، مواد معدنی و قیمت های دستوری در بورس کالا

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد و صنایع وابسته نیز گفت: اخیرا برای صادرات محصولات فولادی، معدنی و پتروشیمی عوارض تعیین شده است اما اجرای آن را از ابتدای سال تعیین کرده اند و در حقیقت عطف به ماسبق انجام شده است.

رحیمی افزود: وزارت صنعت، معدن و تجارت بدون نظرخواهی از بخش خصوصی و پشت درهای بسته تصمیمات خود را اتخاذ می کند که تبعات این تصمیمات برای جامعه سنگین خواهد بود.

وی ادامه داد: پس از جنگ روسیه و اوکراین فرصتی بزرگ ایجاد شده که محصولات فولادی ایران جایگزین محصولات فولادی این دو کشور در بازارهای هدف شوند و دنیا با خلاء 50 تا 60 میلیون تنی کامودیتی مواجه است اما اعمال این عوارض، فرصت سوزی برای کشور را به همراه دارد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد و صنایع وابسته استان اظهار کرد: بر خلاف این که فولاد پس از محصولات صنایع غذایی و شیرینی و شکلات، از لحاظ حجم و ارزش صادرات، دومین منبع صادراتی و ارزآوری برای استان است و باید از آن حمایت شود اما وزارت صمت بخشنامه ای را صادر کرده که واحدهای تولیدکننده فولاد، محصولات نهایی فولاد (نبشی، ناودانی و تیرآهن و ...) را صرفاً از طریق بورس عرضه کنند.

وی گفت: نکته تاسف بار این است که قیمت دستوری فروش محصول نهایی هم طوری تعیین شده که حاشیه سود این صنعت را بسیار پایین آورده (170 ریال در هر کیلو) و با در نظر گرفتن هزینه های حمل و نقل مواد اولیه، انرژی، افزایش 57 درصدی حقوق و دستمزد کارگران و ... تعیین این حاشیه سود هیچ توجیه منطقی ندارد.

عوارض نیم درصدی آب مجازی در صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی

رضا پیروی، مسئول بازرینی گمرک تبریز نیز اشکال عوارض مذکور را دریافت آن بر مبنای ارزش کالای صادراتی عنوان کرد و گفت: منطقی این بود که این عوارض به تناسب آب مصرف شده در محصولات مختلف کشاورزی و یا به عبارتی آب بر بودن محصولات تعیین می شد.

عدم نظرخواهی مراجع قانونگذاری از بخش خصوصی در تدوین قوانین و مقررات

تاکید اکثریت اعضای کمیسیون بر عدم نظرخواهی مراجع قانونگذاری از بخش خصوصی در مرحله تدوین و تصویب قوانین و مقررات و مشکلات ناشی از این مقررات در صادرات بود که در این خصوص به مواردی مانند وضع عوارض نیم درصدی صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی، تغییر مبنای محاسباتی گمرک از 4200 به بالای 20 هزار تومان، اخذ عوارض صادراتی برای فولاد و مواد معدنی و افت 40 هزار واحدی شاخص بورس به تبع آن و لزوم اخذ تاییدیه از سازمان های متعدد در دریافت کارت بازرگانی و سلب اختیارات استانی در ثبت سفارشات واردات و ... اشاره شد.

همچنین در این جلسه از اعضای کمیسیون در خصوص تعیین اولویت ها برای سال جاری نظرخواهی شد و اعضاء نظرات خود را در زمینه موضوعات مد نظرشان جهت طرح و پیگیری اعلام کردند.

تبعات تغییر مبنای ارزی محاسبات گمرک از 4200 به بالای 20 هزار تومان

از دیگر موضوعاتی که در این جلسه طرح شد بحث تبعات تغییر مبنای ارزی محاسبات گمرک از 4200 به بالای 20 هزار تومان بود که عنوان شد بر اساس جزء 1 بند (ه) تبصره 7 قانون بودجه سال 1401 ابلاغی از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی به دولت مقرر شده است تا نرخ ارز مبنای محاسبه ارزش گمرکی کالا های وارداتی در همه موارد از جمله محاسبه حقوق ورودی، بر اساس برابری نرخ ارز اعلام شده بانک مرکزی (نرخ سامانه مبادله الکترونیکی (ETS) در روز اظهار و مطابق ماده 14 قانون امور گمرکی صورت پذیرد.

در تعریف حقوق ورودی لازم به ذکر است که حقوق ورودی برابر است با 4 درصد حقوق گمرکی + سود بازرگانی + سایر عوارض؛ همچنین حقوق گمرکی که برای همه کالا 4 درصد است و توسط مجلس تعیین می شود و سود بازرگانی نوعی مالیات غیرمستقیم است که طی تصویب نامه وزیران صادر می شود و مبلغی که به عنوان سود بازرگانی توسط گمرک اخذ می شود (درصدی از ارزش کالا)، علاوه بر این که جنبه حمایتی از تولیدات داخلی دارد قسمتی از درآمد سازمان های دولتی را نیز شامل می شود مثل سازمان هایی مثل شهرداری، تعاون، هلال احمر، وزارت راه و ...

طبق جزء 2 این بند (ه) تبصره 7 قانون بودجه سال 1401 در سال جاری نرخ 4 درصد حقوق گمرکی مذکور در صدر بند (د) ماده (1) قانون امور گمرکی برای کالا های اساسی، دارو، تجهیزات و ملزومات مصرفی پزشکی و همچنین نهاده های کشاورزی و دامی به 1 درصد تقلیل می یابد اما در مورد سایر کالاها هیچ تصمیمی اتخاذ نشده است.

لزوم کاهش سود بازرگانی عمده کالاهای وارداتی و نرخ مالیات بر ارزش افزوده

با تغییر مبنای محاسبات گمرک از 4200 به بالای 20 هزار تومان، ارزش گمرکی (ریالی) مبنای محاسبات گمرک چندین برابر می شود و حقوق ورودی بر مبنای ارزش گمرکی افزایش می یابد و از طرفی نحوه محاسبه مالیات و عوارض نیز بر مبنای ارزش گمرکی و حقوق ورودی خواهد بود، بنابراین به یک باره مالیات بر ارزش افزوده و عوارض نیز چند برابر افزایش می یابد. 9 درصد مالیات بر ارزش افزوده، افزایش خواهد یافت و به همراه عوارض مربوطه بار توری ایجاد خواهد کرد.

لازم به ذکر است بر اساس مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده (13/1400/10/13) تا پایان سال 1401، نرخ اخذ مالیات ارزش افزوده برای واردات گندم، برنج، دانه های روغنی، انواع روغن خام، قند، شکر و گوشت قرمز معادل 1 درصد تعیین شده که در مقطع فعلی کاهش نرخ مالیات بر

ارزش افزوده برای عمده کالاهای جهت اجتناب از آثار تورمی ضروری است.

بنا به اظهار نظر کارشناسان، این مصوبه با اعمال سود بازرگانی فعلی، بازار داخلی را از تعادل خارج می کند و قیمت کالاهای تولید را به شدت افزایش خواهد داد و حقوق ورودی واردات کالا را تا ۵ برابر افزایش خواهد داد. نظر به اینکه بیش از ۸۰ درصد کالاهای وارداتی را مواد اولیه و واسطه ای، ماشین آلات، تجهیزات و لوازم یدکی تشکیل می دهند بنابراین این موضوع موجب بالا رفتن مواد اولیه و به تبع آن گرانی بسیاری از کالاها در کشور خواهد البته مصوبه اعلام شده، دو استثنا برای محاسبه با این نرخ ارز را برای کالاها در نظر گرفته که شامل کالاهای اساسی و کالاهای پزشکی و دارو است. به عبارتی قیمت این گروه های کالایی با همان دلار ۴۲۰۰ تومانی محاسبه می شود.

در این جلسه عنوان شد که برای اجتناب از آثار تورمی ماده قانونی مذکور، باید متناسب با افزایش مبنای محاسبات گمرک، تعدیل هایی در خصوص سود بازرگانی و حقوق گمرکی انجام شود. کارشناسان امر، کاهش سود بازرگانی بیش از نصف و متناسب با افزایش نرخ ارز حداقل برای عمده کالاهای وارداتی کشور (با توجه به اختیارات دولت در تغییر سود بازرگانی) را پیشنهاد داده اند. لازم به ذکر است که تعیین سود بازرگانی در اختیار دولت قرار دارد و تعیین حقوق گمرکی در اختیار مجلس است.

عوارض نیم درصدی آب مجازی در صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی

موضوع دیگری که در این جلسه به عنوان یکی از موانع صادرات بررسی شد موضوع عوارض نیم درصدی برای صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی بود. در این جلسه عنوان شد که در جزئیات ابلاغی به واحدهای ستادی و گمرکات اجرایی کشور گفته شده: «به منظور جبران صادرات آب مجازی از کشور که از طریق صادرات محصولات کشاورزی و غذایی صورت می گیرد مقرر شده نسبت به اخذ عوارض صادراتی به میزان نیم درصد ارزش پایه صادراتی برای محصولات کشاورزی و مواد غذایی اقدام و به خزانه کل کشور واريز شود». به زعم کارشناسان، این ماده قانونی که بدون توجه به قانون برنامه توسعه و غیرقانونی بودن تعیین عوارض برای صادرات محصولات کشاورزی تصویب شده است، کاهش صادرات را در پی خواهد داشت.

قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و لزوم دقت تجار در انجام فرآیندهای تجاری

بررسی قانون (اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز) نیز از دیگر موضوعات مورد بحث در جلسه بود که پس از بحث و تبادل نظر اعضای کمیسیون، بر این نکته تاکید شد که تجار باید در تنظیم اسناد و الصاق آن به اظهارنامه و انطباق آن با کالا از لحاظ تعداد و نوع دقت کنند و در صورت ابهام در اسناد و عدم شناخت کالا از ظرفیت موجود در قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن (درخواست انوانتر و تعیین تعرفه موضوع مواد ۴۳ قانون امور گمرکی و ۵۹ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی) استفاده کنند.

عمده نکات قابل توجه تجار در این قانون بدین شکل تشریح شد:

- این قانون مشتمل بر ۴۷ ماده در تاریخ ۱۰ بهمن ۱۴۰۰ در مجلس شورای اسلامی تصویب شده و در تاریخ ۷ اسفند ۱۴۰۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.
- یکی از مواردی که واردکنندگان و همچنین کارگزاران گمرکی و اظهارکنندگان باید بسیار مراقب باشند بند (ز) ماده ۱ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است که اصلاح شده و سه تبصره به آن اضافه شده است که به طور خلاصه به آن اشاره می شود:
 - 1- در تعریف « اسناد خلاف واقع»، دامنه شمول، خیلی گسترده شده و «سایر خصوصیات کالا» و «اسناد»، می توانند اسناد را تبدیل به اسناد خلاف واقع کند؛ بنابراین باید من بعد به مطابقت کالا با اسناد ضمیمه اظهارنامه، « بسیار » دقت کرد.
 - 2- اگر من بعد کالایی اظهار شود و به میزان بیش از ۱۵ درصد «تعداد» یا «وزن» یا «حجم» همان کالا (حتی کالای همانم یا همنوع) در محموله اظهار شده، همراه کالای اظهارشده وجود داشته باشد، کالای اضافی «قاچاق» محسوب می شود.
 - 3- اگر تفاوت «تعداد» یا «وزن» یا «حجم» کالای اظهار شده، (۱۵ درصد) یا کمتر از آن باشد، اگر کالا ممنوع نباشد و مشمول بندهای دیگر قاچاق نشود، تفاوت مربوطه با ۱۰۰ درصد جریمه از صاحب کالا اخذ می شود. مشروط بر آنکه این موضوع «قبل از ترخیص کالا از گمرک» کشف شود و اگر کالای مغایر تا ۱۵ درصد بعد از ترخیص کشف شود (در هنگام خروج یا بعد از خروج)، مشمول مقررات «قاچاق» می شود.
 - 4- اگر کالایی به گمرک اظهار شود و کالای اضافی «غیرهمنوع» یا حتی «غیرهمنام» در محموله وجود داشته باشد از قبیل تعداد یا وزن یا حتی جنس، چه قبل و چه بعد از ترخیص، «قاچاق» می شود.

تعیین سقف واردات برای کارت های بازرگانی با در نظر گرفتن سوابق سال های 1399 و 1400

در این جلسه عنوان شد که تعیین سقف دلاری واردات برای کارت های بازرگانی با در نظر گرفتن سوابق دو سال قبل محدود نمودن تجارت و گرفتن فرصت کسب و کار ارز آنها است و هیچگونه اساس قانونی و منطقی ندارد و در طی دو سال قبل اقتصاد کشور بیشترین فشارها را متحمل شده که این امر بر تحرک تجار نیز اثرگذار بوده است و تعیین این محدودیت، تجاری که در راستای تامین مواد اولیه تولید و دیگر نیازهای کشور تلاش می کنند را محدود می کند.

سیستمی شدن ثبت سفارشات واردات واحدهای بازرگانی و سلب اختیارات استانی

از 17 فروردین امسال، ثبت سفارشات واردات واحدهای تجاری به صورت سیستمی انجام می شود و ثبت سفارشات واحدهای تولیدی کما فی السابق توسط کارشناسان سازمان صمت انجام می شود.

ثبت سفارشات واحدهای تجاری نیز قبلاً توسط کارشناسان سازمان های صمت تایید می شد اما در حال حاضر به صورت متمرکز و سیستمی بدون دخالت کارشناس و به صورت خودکار و هوشمند انجام می شود. قبلاً کارشناسان صمت، رتبه بندی (میزان مجاز واردات بر اساس سوابق دو ساله)، تعرفه، شناسه کالا و عدم ساخت داخل کالا را بررسی، تطبیق و تایید می کردند اما الان این کارها توسط سیستم انجام می شود.

دیدگاه بازرگانان نسبت به سیستمی شدن ثبت سفارشات واردات این است که این امر موجب سردرگمی آنها شده و برای توضیح و اقناع و تایید ثبت سفارشات باید مستمراً به واحد پشتیبانی سیستم در تهران مراجعه کنند.

دیدگاه کارشناسان سازمان صمت در خصوص سیستمی شدن ثبت سفارشات این است که به دلیل کثرت و تشابه کالاها، سیستم فعلاً توانایی تشخیص تنوع کالاها را ندارد و امکان سوءاستفاده در واردات با ثبت تعرفه مغایر، ثبت شناسه مغایر و اخذ تایید عدم ساخت داخل کالاها وجود دارد.

در این جلسه مقرر شد موضوعات (اعتراض به نیم درصد عوارض صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی، اعتراض به قیمت گذاری دستوری در بورس هم در مواد اولیه و هم در عرضه محصول نهایی فولاد، اعتراض به وضع عوارض صادراتی برای فولاد و مواد معدنی و اعتراض به سیستمی شدن ثبت سفارشات واردات واحدهای بازرگانی و درخواست افزایش اختیارات استانی) از طریق شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی پیگیری شود.

